

EURÓPSKA KOMISIA

INFORMAČNÝ PREHLAD

13. december 2017

Otázky a odpovede – práva občanov EÚ27 a Spojeného kráľovstva po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, ako sa uvádzajú v spoločnej správe vyjednávačov Európskej únie a vlády Spojeného kráľovstva

V tomto dokumente sa poskytujú informácie o spoločnej dohode o právach občanov EÚ27 a Spojeného kráľovstva po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, ako sa uvádzajú v spoločnej správe vyjednávačov Európskej únie a vlády Spojeného kráľovstva o pokroku dosiahnutom počas prvej fázy rokovaní podľa článku 50 ZEÚ. Ak Európska rada (článok 50) dospeje 15. decembra k záveru, že sa v rokovaníach dosiahol dostatočný pokrok, na základe spoločnej správy a výsledkov rokovaní o ďalších otázkach súvisiacich s vystúpením by sa mal vypracovať návrh dohody o vystúpení podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii, o ktorú sa budú opierať práva občanov. V tomto dokumente sa spoločná správa interpretuje len na informatívne účely a dokument by sa nemal považovať za konečné znenie dohody o vystúpení.[\[1\]](#)

Rozsah pôsobnosti podľa osôb

Na koho sa bude dohoda o vystúpení vzťahovať?

Občania EÚ sa k dátumu vystúpenia Spojeného kráľovstva musia oprávnenne zdržiavať v hostiteľskom členskom štáte v súlade s právnymi predpismi EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ.

Podmienky pobytu platia podľa súčasného práva EÚ. Rozhodnutia o získaní statusu podľa dohody o vystúpení budú prijímané na základe v nej stanovených objektívnych kritérií (**t. j. bez možnosti voľného uváženia**) a na základe tých istých podmienok, aké sú stanovené v smernici o voľnom pohybe (**v článkoch 6 a 7 sa udeľuje právo pobytu až do piatich rokov tým osobám, ktoré pracujú alebo majú dostatočné finančné zdroje a nemocenské poistenie; v článkoch 16 až 18 sa udeľuje právo trvalého pobytu osobám, ktoré sa v štáte legálne zdržiavali počas piatich rokov**).

V dohode o vystúpení sa nevyžaduje fyzická prítomnosť v hostiteľskom štáte k dátumu vystúpenia Spojeného kráľovstva – dočasné neprítomnosti, ktoré nemajú vplyv na právo na pobyt, sú akceptované.

Do Spojeného kráľovstva som prišiel pred dvoma rokmi a pracujem v miestnej nemocnici. Môžem tu zostať aj po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ?

Áno. V dohode sa stanovuje, že budete môcť zostať v Spojenom kráľovstve, ak budete naďalej zamestnaný (alebo ak dobrovoľne prestanete pracovať podľa článku 7 ods. 3 smernice o voľnom pohybe). Na vaše práva na pobyt v Spojenom kráľovstve nebude mať brexit žiadny

vplyv: Váš pobyt podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe zostane zachovaný tak, ako keby tieto predpisy ešte platili, budete však musieť orgány Spojeného kráľovstva požiadať o status. Po piatich rokoch legálneho zdržiavania sa v Spojenom kráľovstve budete môcť požiadať o to, aby bol váš pobytový status v Spojenom kráľovstve zmenený na trvalý pobyt, ktorý ponúka viac práv a lepšiu ochranu.

Som Brit a žijem a pracujem v Luxembursku. Musím aj naďalej pracovať, aby moje tamajšie práva zostali zachované?

V spoločnej správe sú chránení tí občania EÚ, ktorí mali pobyt v inom členskom štáte, než je členský štát ich štátnej príslušnosti, a to v súlade s podmienkami, ktoré sa podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe spájajú s právom na pobyt. V podstate to znamená, že občania EÚ spĺňajú tieto podmienky, ak:

- sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní,
- majú dostatočné zdroje a nemocenské poistenie,
- sú rodinnými príslušníkmi iných občanov EÚ, ktorí spĺňajú tieto podmienky, alebo
- už získali právo na trvalý pobyt **(na ktoré sa už nevzťahujú žiadne podmienky)**.

Príslušnosť k týmto kategóriám možno meniť. Vaše práva zostanú zachované, ak spĺňate podmienky aspoň jednej kategórie.

Od roku 2005 mám pobyt v Spojenom kráľovstve, kde som získal doklad o trvalom pobyte. Zmení sa pre mňa niečo po brexite?

Budete musieť požiadať o nový trvalý status podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva (tzv. osobitný štatút - special status), ale keďže ste už získali doklad o trvalom pobyte v Spojenom kráľovstve v súlade s existujúcimi právnymi predpismi EÚ o voľnom pohybe, administratívny postup by mal byť veľmi jednoduchý a budete musieť predložiť len preukaz totožnosti, výpis z registra trestov a doklad, že naďalej bývate v Spojenom kráľovstve. Váš nový doklad o pobyte v Spojenom kráľovstve bude vystavený bezplatne.

Som občanom Spojeného kráľovstva. Pred dvoma rokmi som začal pracovať v Nemecku v stavebníctve. Nedávno som, žiaľ, utrpel pracovný úraz a som trvale práceneschopný. Dúfam, že po brexite nebudem musieť odísť!

Nie. Osoby, ktoré museli prestať pracovať z dôvodu trvalej práceneschopnosti spôsobenej pracovným úrazom, získajú právo na trvalý pobyt v súlade s právnymi predpismi EÚ o voľnom pohybe. Toto právo bude zachované aj po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie.

Budú občania EÚ, ktorí prídu do Spojeného kráľovstva hľadať prácu niekoľko mesiacov pred brexitom, nejako chránení?

Áno. Občania EÚ hľadajúci prácu v Spojenom kráľovstve ku dňu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie budú môcť, tak ako v súčasnosti, zostať šesť mesiacov po príchode **(možno aj o niečo dlhšie, ak majú reálnu šancu, že čoskoro získajú pracovné miesto)**. Ak si po uplynutí povoleného obdobia na hľadanie práce nenašli miesto a nemajú dostatočné finančné prostriedky na živobytie, budú musieť odísť.

Žijem v Londýne, ale dochádzam za prácou do Paríža. Budem môcť po brexite naďalej pracovať vo Francúzsku?

Áno. Dohodou sú chránení aj cezhraniční pracovníci. Budete aj naďalej môcť pracovať v Paríži a bývať v Londýne.

Do Spojeného kráľovstva som prišiel pred dvoma rokmi, ale nenašiel som si prácu. Momentálne nemám peniaze. Budem môcť zostať aj po brexite?

V spoločnej správe sú chránení tí občania EÚ, ktorí mali pobyt v inom členskom štáte, než je členský štát ich štátnej príslušnosti, a to v súlade s podmienkami, ktoré sa podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe spájajú s právom na pobyt. V podstate to znamená, že občania EÚ spĺňajú tieto podmienky, ak:

- sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní,
- majú dostatočné zdroje a nemocenské poistenie,
- sú rodinnými príslušníkmi iných občanov EÚ, ktorí spĺňajú tieto podmienky, alebo
- už získali právo na trvalý pobyt **(na ktoré sa nevzťahujú žiadne podmienky)**.

Tí občania EÚ, ktorí nespĺňajú tieto podmienky pri vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, nebudú mať právny nárok zostať v Spojenom kráľovstve a ich situácia bude závisieť od toho, či sa orgány Spojeného kráľovstva rozhodnú zvýhodniť ich oproti dohode. Orgány Spojeného kráľovstva napríklad naznačili, že od osôb, ktoré majú dostatočné zdroje, vrátane študentov nebudú žiadať, aby predložili dôkaz o komplexnom krytí nemocenského poistenia.

Do Spojeného kráľovstva som prišiel pred mnohými rokmi za mojou britskou manželkou. Je zdravotne postihnutá a ja sa o ňu starám a pomáham jej. Myslím, že môj pobyt v Spojenom kráľovstve je legálny, ale obávam sa, či budem mať nárok na ochranu podľa dohody o vystúpení po brexite.

Zaručenú ochranu podľa dohody o vystúpení majú len tí občania EÚ, ktorí sa zdržiavali v Spojenom kráľovstve v čase jeho vystúpenia z Únie v súlade s podmienkami práva na pobyt podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe.

Občania EÚ, ktorí sa zdržiavajú v Spojenom kráľovstve podľa vnútroštátnych právnych predpisov **(rodinní príslušníci britských štátnych príslušníkov ...)**, ale nespĺňajú podmienky podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, budú môcť zostať v krajine na základe týchto vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie neovplyvní.

Súhlas Spojeného kráľovstva so zrušením požiadavky na komplexné krytie nemocenského poistenia je jednostranný a nezáväzný. Akú má platnosť?

Usilujeme sa chrániť práva v takej forme, v akej existujú podľa súčasných právnych predpisov EÚ, nič viac, nič menej.

Komplexné krytie nemocenského poistenia je jednoznačne podmienkou oprávneného pobytu sebestačných osôb tak, ako je to stanovené v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice o voľnom pohybe. Spojené kráľovstvo naznačilo, že pri žiadosti o status nebude uplatňovať podmienku komplexného krytia nemocenského poistenia ani overovať skutočné zamestnanie.[\[2\]](#)

Členské štáty EÚ27 môžu v súlade so súčasnými právnymi predpismi EÚ postupovať rovnako (článok 37 smernice 2004/38/ES).

Som Brit a môj otec pracuje v Portugalsku. Žijem s ním a chodím do miestnej školy. Budem môcť zostať v Portugalsku?

Áno, budete môcť zostať. V dohode sa zabezpečuje, aby všetci rodinní príslušníci bez ohľadu na to, či sú občanmi EÚ alebo nie, ktorí sa oprávnenne zdržiavali s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve alebo v rámci EÚ27 ku dňu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie, mohli zostať za tých istých podmienok, aké existovali pred vystúpením.

Som kórejská manželka. Do Spojeného kráľovstva som prišla pred štyrmi rokmi, aby som žila so svojim manželom, ktorý je z EÚ, ale v našom manželstve nedávno nastali ťažkosti. Chcem požiadať o rozvod, ale bojím sa toho, čo to bude znamenať pre moje právo na pobyt po brexite.

V spoločnej správe sa opakujú právne predpisy EÚ o voľnom pohybe, ktoré už do určitej miery chránia manželov a manželky z tretích krajín, ktorí sa rozvedú s občanom EÚ. Tieto podmienky spĺňate. Po tom, čo váš rozvod nadobudne právoplatnosť, budete napriek tomu musieť preukázať orgánom Spojeného kráľovstva, že spĺňate podmienky, ktoré sa podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe spájajú s právom pobytu, ako keby ste boli občanom EÚ. Po piatich rokoch nepretržitého oprávneného zdržiavania sa v Spojenom kráľovstve tam budete môcť požiadať o trvalý status.

Pred rokmi som prišiel do Spojeného kráľovstva za prácou na základe svojho českého občianstva. Nedávno som získal britské občianstvo. Aký budem mať status ako občan s dvojitým českým a britským občianstvom?

Vaše britské občianstvo vám poskytuje bezpodmienečné právo na pobyt v Spojenom kráľovstve. Odkedy máte občianstvo, na váš pobyt v Spojenom kráľovstve sa už nevzťahuje smernica o voľnom pohybe. Vaše české občianstvo vám na druhej strane zabezpečuje to, že sa na vás bude naďalej vzťahovať dohoda o vystúpení. Budete sa preto o ňu môcť opierať **napríklad v prípade práv na zlúčenie rodiny**.

Som Brit a so svojou rodinou žijem v Taliansku. Chápem, že moje právo zostať v Taliansku bude chránené – čo však moje právo vrátiť sa do Spojeného kráľovstva aj s rodinou?

Dohodou sú chránené práva tých osôb, ktoré využili možnosť voľného pohybu a žijú v štáte, ktorého nie sú občanmi. Ochrana sa však nevzťahuje na osoby s pobytom v štáte, ktorého sú občanmi, bez ohľadu na to, či sa domov vrátili pred vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie alebo po ňom. Ich práva budú podliehať príslušným vnútroštátnym predpisom.

Rodinní príslušníci

Žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve aj so svojim partnerom. Čoskoro plánujeme mať dieťa. Mali by sme svoje plány urýchliť a mať dieťa ešte pred brexitom?

Nemusíte sa ponáhľať. V dohode sa zabezpečuje, že deti narodené v rodinách občanov EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve pred alebo po jeho vystúpení z Únie budú môcť zostať. V niektorých situáciách udeľujú právne predpisy Spojeného kráľovstva takýmto deťom okrem občianstva ich rodičov aj britské občianstvo.

Žijem v Spojenom kráľovstve so svojím manželom, ktorý je občanom EÚ. Bol mi vystavený pobytový preukaz EÚ. Môžem zostať aj po brexite?

Áno, môžete zostať. Dohodou sú chránení všetci rodinní príslušníci, ktorí sa oprávnenne zdržiavali s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred jeho vystúpením z Únie. Bude im dovolené zostať, ale budú musieť požiadať o nový status v Spojenom kráľovstve (osobitný štatút) a nový doklad o pobyte v Spojenom kráľovstve.

Žijem v Spojenom kráľovstve s dieťaťom, ktoré mám adoptované. Budeme môcť zostať spolu?

Áno, budete môcť zostať spolu. V spoločnej správe sú chránení všetci rodinní príslušníci, ktorí sa oprávnenne zdržiavali s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred jeho vystúpením z Únie. S adoptovanými deťmi sa zaobchádza rovnako ako s biologickými deťmi.

Pred niekoľkými rokmi som požiadal orgány Spojeného kráľovstva o možnosť pripojiť sa k svojej sesternici, ktorá žije v Edinburgu, keďže som na ňu bol materiálne odkázaný. Orgány Spojeného kráľovstva to akceptovali a vystavili mi pobytový preukaz EÚ. Čo sa so mnou stane?

Môžete zostať. V spoločnej správe sú chránení všetci rodinní príslušníci, ktorí sa oprávnenne zdržiavali s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred jeho vystúpením z Únie. Bude im dovolené zostať, ale budú musieť požiadať o nový status v Spojenom kráľovstve (osobitný štatút) a nový doklad o pobyte v Spojenom kráľovstve.

Som registrovaný partner občana EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve. Plánujem sa tam k nemu pripojiť, ale vzhľadom na existujúce pracovné záväzky vo svojej krajine tak budem môcť urobiť až o štyri roky. Budem sa k nemu môcť pripojiť aj po brexite?

Áno. V dohode sú partneri, ktorí boli v príslušnom partnerstve s občanom EÚ v deň vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie, ale nezdržiavali sa s týmto partnerom v Spojenom kráľovstve, chránení rovnakým spôsobom ako manželia a manželky. Budete sa môcť pripojiť k svojmu partnerovi, ktorý je občanom EÚ, v Spojenom kráľovstve za predpokladu, že budete jeho registrovaným partnerom aj v čase vášho príchodu do Spojeného kráľovstva.

Som synovec občana EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve. Plánujem sa tam k nemu pripojiť, ale vzhľadom na existujúce študijné povinnosti vo svojej krajine tak budem môcť urobiť až o štyri roky. Budem sa k nemu môcť pripojiť aj po brexite?

Nie. V dohode nie sú chránení príslušníci širšej rodiny občanov EÚ (**okrem osôb v trvalých partnerstvách**), ktorí boli v príbuzenskom vzťahu s občanom EÚ ku dňu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie, ale nezdržiavali sa s daným príbuzným k tomuto dňu. Ak sa rozhodnete pripojiť sa k svojmu príbuznému po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, budete podliehať cudzineckému právu Spojeného kráľovstva.

Žijem a študujem v Cardiffe. Moja manželka žije v zahraničí spolu s naším bábätkom. Chceli by sa ku mne pripojiť, hneď ako doštudujem a nájdem si prácu. Bude to možné aj po brexite alebo by sa mali radšej poponáhľať?

Budú sa k vám môcť pripojiť aj po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie. Dohodou sú chránení nielen tí blízki rodinní príslušníci, ktorí sa oprávnenne zdržiavali s občanom EÚ v Spojenom

kráľovstve pred jeho vystúpením, ale aj tí blízki rodinní príslušníci, ktorí boli ku dňu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie v príbuzenskom vzťahu s týmto občanom EÚ, ale nezdržiavali sa v Spojenom kráľovstve. Budú sa k vám môcť pripojiť aj po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie za predpokladu, že v čase príchodu vašej manželky do Spojeného kráľovstva budete ešte manželia.

Žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve. Som slobodný, ale dúfam, že jedného dňa sa ožením. Predpokladám, že to bude až po brexite. Bude sa moja budúca manželka môcť pripojiť ku mne v Spojenom kráľovstve? Čo v prípade, že budeme mať dieťa?

Nie. V dohode nie sú chránené osoby, ktoré vstúpia do manželstva s občanom EÚ po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie. Všetci takíto budúci manželia a manželky budú musieť splniť podmienky podľa predpisov cudzineckého práva Spojeného kráľovstva.^[3] Budúce deti sa budú môcť pripojiť k občanovi EÚ zdržiavajúcemu sa v Spojenom kráľovstve pred jeho vystúpením z Únie za predpokladu, že tento rodič má dieťa v zákonnej starostlivosti.

Práva pobytu

Študujem v Spojenom kráľovstve na univerzite. Ak všetko pôjde podľa plánu, štúdium ukončím v roku 2020. Budem môcť zostať v Spojenom kráľovstve a hľadať si prácu?

Áno. Budete môcť zostať v Spojenom kráľovstve aj po jeho vystúpení z Únie tak ako teraz - ako študent alebo napríklad ako uchádzač o zamestnanie alebo pracovník. Po piatich rokoch pobytu budete môcť požiadať o nový trvalý status podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva (**tzv. osobitný štatút**). Občania EÚ zdržiavajúci sa v Spojenom kráľovstve pred jeho vystúpením z Únie budú aj naďalej môcť meniť príslušnosť k jednotlivým kategóriám činnosti. Inými slovami, študenti budú môcť začať pracovať (**a stať sa pracovníkmi**), pracovníci budú môcť ísť do dôchodku (**a stať sa sebestačnými osobami**), sebestačné osoby budú môcť začať študovať a tak ďalej.

Som Brit a od roku 1995 pracujem v Holandsku. V roku 2023 plánujem odísť do dôchodku. Zaujímam sa o informácie o tom, či tu budem môcť zostať aj po odchode do dôchodku.

Áno. Keďže ste v Holandsku pracovali minimálne päť rokov, už ste získali právo na trvalý pobyt, na ktoré sa už nevzťahujú žiadne podmienky (**napríklad ani podmienka, že by ste museli naďalej pracovať**).

Žijem v Spojenom kráľovstve so svojou mamou, ktorá pracuje v technickej oblasti. Chodím do školy, ale mám plány otvoriť si vlastný obchod a predávať kvety. Budem po ukončení školy môcť zostať a začať pracovať?

Áno. Nielenže budete môcť zostať v Spojenom kráľovstve, ale budete mať k dispozícii aj všetky možnosti, ktoré v súčasnosti právne predpisy EÚ o voľnom pohybe poskytujú občanom EÚ. Budete môcť pracovať, študovať, podnikáť alebo zostať doma a starať sa o rodinných príslušníkov.

Do Spojeného kráľovstva som prišiel pred dvoma rokmi za štúdiom. Minulého roku som päť mesiacov študoval v Taliansku cez program Erasmus+ a potom som sa vrátil na svoju univerzitu v Spojenom kráľovstve. Dúfam, že to nebude mať negatívny vplyv na môj pobyt v Spojenom kráľovstve!

Nebude to mať žiadny vplyv na vaše práva v Spojenom kráľovstve. Po piatich rokoch nepretržitého pobytu v Spojenom kráľovstve (***vrátane obdobia pobytu pred a po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie***) budete môcť požiadať o nový trvalý status (osobitný štatút) v Spojenom kráľovstve. Podľa súčasných právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe kratšie obdobia neprítomnosti ako šesť mesiacov do roka neovplyvňujú nepretržitosť pobytu. Tieto záruky obsahuje aj spoločná správa.

Do Spojeného kráľovstva som prišiel pred tromi rokmi a odvtedy som samostatne zárobkovo činnou osobou. Budem tam môcť získať trvalý pobyt a ak áno, za akých podmienok?

Po piatich rokoch oprávneného pobytu v Spojenom kráľovstve (***vrátane obdobia pobytu pred a po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie***) budete môcť požiadať o nový trvalý status v Spojenom kráľovstve.

Dohodou sú chránení tí občania EÚ, ktorí mali pobyt v inom členskom štáte, než je členský štát ich štátnej príslušnosti, a to v súlade s podmienkami, ktoré sa podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe spájajú s právom pobytu. Pobyt občanov EÚ je v zásade oprávnený, ak:

- sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní,
- majú dostatočné zdroje a nemocenské poistenie alebo
- sú rodinnými príslušníkmi občana EÚ, ktorý spĺňa tieto podmienky.

Po dosiahnutí piatich rokov nepretržitého oprávneného pobytu budete môcť požiadať o nový trvalý status (osobitný štatút) v Spojenom kráľovstve a bude vám vydaný nový doklad o pobyte v Spojenom kráľovstve. Orgány Spojeného kráľovstva naznačili, že od osôb, ktoré majú dostatočné zdroje, vrátane študentov, nebudú žiadať, aby predložili dôkaz o komplexnom krytí nemocenského poistenia.

Som Brit a deväť rokov som žil s rodičmi v Rakúsku. Obaja pracujú. Mám v Rakúsku právo na pobyt po brexite?

Áno. Keďže ste žili v členskom štáte EÚ minimálne päť rokov, už ste získali právo na trvalý pobyt, na ktoré sa nevzťahujú žiadne podmienky (***napríklad ani podmienka, že by ste museli naďalej byť rodinným príslušníkom***). Toto právo bude podľa spoločnej správy zachované.

Mám trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve, kde som sa narodil a vyrastal. Študujem na univerzite a dostal som skvelú pracovnú ponuku na Slovensku. Ponúkajú mi trojročnú zmluvu, obávam sa však, že ak opustím Spojené kráľovstvo, nebudem sa môcť vrátiť. Prosím, rozptýľte moje obavy!

Vzhľadom na mimoriadne okolnosti vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie dohoda neumožňuje, aby nový trvalý pobytový status (***osobitný štatút***) stratil platnosť v prípade neprítomnosti kratšej ako päť po sebe nasledujúcich rokov. Po požiadaní orgánov Spojeného

kráľovstva o tento status a jeho získaní budete môcť opustiť Spojené kráľovstvo na obdobia kratšie ako päť rokov a vrátiť sa bez toho, aby status stratil platnosť.

Žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve už 15 rokov. Dúfam, že v Spojenom kráľovstve budem môcť zostať aj po brexite. Mohli by ste ma ubezpečiť, že moje práva a nároky zostanú zachované bez časového obmedzenia?

V dohode sa jednoznačne stanovuje, že neexistuje žiadny dátum, ku ktorému by uplynula platnosť práv. Všetky osoby chránené podľa dohody o vystúpení budú mať zachované práva a nároky po celý život.

V dohode sa však uvádza, že niektoré práva môžu za určitých okolností stratiť platnosť. Napríklad nový trvalý pobytový status v Spojenom kráľovstve (**osobitný štatút**) stratí platnosť, ak osoba nie je prítomná v hostiteľskom štáte dlhšie ako päť po sebe nasledujúcich rokov.

Nie je spravodlivé, že v spojenej správe nie je zahrnuté právo na mobilitu v EÚ po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie. Občania Spojeného kráľovstva tak ostanú pripútaní ku krajine EÚ, v ktorej sa zdržiavali k dátumu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie.

Dá sa reálne predpokladať, že občania Spojeného kráľovstva neostanú pripútaní k akejkoľvek krajine, hoci ešte stále nie je rozhodnuté o tom, do akej miery budú môcť pracovať, podnikáť, študovať, žiadať o dávky alebo dostávať zdravotnú starostlivosť mimo svojho hostiteľského štátu. Aj v prípade, že konečná verzia dohody o vystúpení nebude obsahovať právo na voľný pohyb v rámci EÚ27 pre občanov Spojeného kráľovstva s pobytom v EÚ, existuje podrobná legislatíva EÚ, ktorá upravuje práva občanov tretích krajín na pohyb v EÚ.

Mám trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve. Poberám dávky sociálnej pomoci. Predpokladám, že budem môcť zostať v Spojenom kráľovstve aj po brexite, ale budem môcť naďalej poberať potrebné dávky?

Áno. Všetci občania EÚ zdržiavajúci sa v Spojenom kráľovstve, ktorí sú oprávnení získať tam nový status po jeho vystúpení z Únie, budú mať zachované právo na pobyt a právo na rovnaké zaobchádzanie. To znamená, že v prípade, že mali právo na dávky, nároky alebo výhody pred vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie, budú toto právo mať aj naďalej.

Som občanom EÚ a študujem na univerzite v Spojenom kráľovstve. Budem po brexite musieť platiť vyššie školné? Budem sa môcť uchádzať o študentské pôžičky?

Všetci občania EÚ zdržiavajúci sa v Spojenom kráľovstve, ktorí sú oprávnení získať nový status v Spojenom kráľovstve po jeho vystúpení z Únie, budú mať zachované právo na pobyt a právo na rovnaké zaobchádzanie.

Pre študentov, ktorí začali študovať v Spojenom kráľovstve pred jeho vystúpením z Únie, to znamená, že budú platiť rovnaké školné ako britskí občania a budú mať právo uchádzať sa o pôžičky na školné. Pokiaľ ide o pomoc so živobytím počas štúdia, ako napr. študentské granty alebo študentské pôžičky, študenti z EÚ budú v rozsahu pôsobnosti dohody o vystúpení naďalej podliehať tým istým pravidlám, aké pre nich platia v súčasnosti. Tieto nároky však budú podliehať akýmkoľvek ďalším zmenám vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na občanov Spojeného kráľovstva.

Právomoc Súdneho dvora Európskej únie sa skončí po ôsmich rokoch. Znamená to, že mojím právam po brexite takisto uplynie platnosť?

Na vaše práva sa nevzťahuje žiadny dátum, ku ktorému by uplynula ich platnosť **(za istých okolností, napríklad v prípade dlhej neprítomnosti v hostiteľskom štáte, k tomu však môže dôjsť)**.

Predpokladá sa, že súdy Spojeného kráľovstva budú môcť požiadať Súdny dvor o výklad dohody o vystúpení do ôsmich rokov. Táto lehota by mala byť dostatočná na rozhodnutie Súdneho dvora o najvýznamnejších otázkach.

Iné aspekty dohody o vystúpení nie sú časovo obmedzené, napríklad priama platnosť dohody o vystúpení, ktorá by mala mať prednosť pred nekompatibilnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo opatreniami, ani skutočnosť, že súdy Spojeného kráľovstva musia zohľadniť judikatúru Súdneho dvora.

Všimol som si, že kritériá na pobyt budú vychádzať zo zásad právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe tak, ako ich vykladá Súdny dvor Európskej únie, ale domnievam sa, že v Spojenom kráľovstve sa právne predpisy EÚ o voľnom pohybe neprijali správne a používa sa tu nesprávny výklad.

V spoločnej správe sa jasne uvádza: v prípadoch, v ktorých kritériá na pobyt vychádzajú zo zásad právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, musia byť vykladané v súlade s rozhodnutiami, ktoré Súdny dvor Európskej únie vydal do dňa vystúpenia. V prípadoch, keď Spojené kráľovstvo vychádza z nesprávneho výkladu zásad práva Únie, ktorý je v rozpore s takýmto rozhodnutím, má nakoniec prednosť výklad Súdneho dvora. Súdy Spojeného kráľovstva okrem toho musia náležite zohľadňovať výklady Súdneho dvora Európskej únie aj po vystúpení.

Trestná činnosť a zneužívanie

Žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve už 11 rokov. Pred niekoľkými rokmi som bol usvedčený z trestného činu a odsúdený na päť mesiacov odňatia slobody. Bude mať toto odňatie slobody vplyv na moje práva?

Trestná činnosť môže mať vplyv na právo pobytu, či už podľa súčasných právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, alebo podľa dohody o vystúpení. Na trestnú činnosť spáchanú pred vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie sa budú vzťahovať súčasné pravidlá podľa smernice o voľnom pohybe **(kapitola VI)**.

Všetky rozhodnutia s vplyvom na právo pobytu, ktoré boli prijaté na základe trestnej činnosti spáchanej pred vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie, sa prijímajú zásadne na individuálnom základe a len tí páchatelia, ktorých osobné správanie predstavuje skutočnú, okamžitú a dostatočne závažnú hrozbu pre jeden zo základných záujmov spoločnosti, môžu byť presunutí.

Čo sa stane s občanmi EÚ, ktorí budú môcť zostať v Spojenom kráľovstve na základe dohody o vystúpení a ktorí spáchajú zločin?

Akákoľvek trestná činnosť spáchaná po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie bude podliehať vnútroštátnym právnym predpisom. V Spojenom kráľovstve to znamená, že pri osobách, ktoré spáchajú trestný čin s trestom odňatia slobody na 12 alebo viac mesiacov, sa môže zväziť vyhostenie. Tieto osoby budú mať právo odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu a právo na to, aby ich vec preskúmal nezávislý súd.

Obávam sa, že mnohé osoby sa pokúsia zostať podvodným spôsobom a predstierať, že sa na nich vzťahuje dohoda o vystúpení. Aké záruky budú úrady uplatňovať?

Všetky súčasné záruky, ktoré majú členské štáty k dispozícii podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe na ochranu proti zneužívaniu a podvodom, budú uvedené aj v dohode o vystúpení. Štáty budú môcť v prípade zneužitia práv alebo podvodu, napríklad v prípade účelových manželstiev, prijať potrebné opatrenia a odmietnuť, ukončiť alebo odňať akékoľvek právo udelené na základe dohody o vystúpení. Každé takéto opatrenie bude musieť byť primerané a bude sa naň vzťahovať možnosť súdnej nápravy.

Bude na základe rozhodnutí orgánov Spojeného kráľovstva vo veciach zneužitia práv možné prísť o práva na odvolanie?

Zneužitie alebo podvod môžu viesť k strate pobytu, ale nikdy nie k strate práva na odvolanie. V súčasnosti môže hostiteľský členský štát obmedziť práva na voľný pohyb u tých občanov EÚ, u ktorých je dokázané, že zneužívajú právne predpisy EÚ (**ako napríklad účelové manželstvá**). Ak vnútroštátne orgány dokážu zneužívanie alebo podvod, dotknutá osoba má právo na odvolanie v plnom rozsahu, ako aj právo zostať v krajine, kým sa o odvolaní rozhoduje.

V spoločnej správe sa uvádza, že orgány Spojeného kráľovstva budú môcť systematicky kontrolovať trestnú činnosť a vykonávať bezpečnostné kontroly u všetkých uchádzačov o nový status v Spojenom kráľovstve. Je to možné?

Áno. Vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie predstavuje mimoriadnu situáciu, keďže orgány Spojeného kráľovstva budú musieť prijať zásadné rozhodnutie o tom, či osoby, ktoré prestanú byť privilegovanými občanmi z pohľadu Spojeného kráľovstva, majú mať chránený pobytový status v Spojenom kráľovstve až do konca života.

V tejto súvislosti je vhodné, aby Spojené kráľovstvo pre osoby, ktoré chcú získať tento nový status v Spojenom kráľovstve, zaviedlo nové postupy. Tieto nové postupy však budú vychádzať zo súčasných pravidiel podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe. Znamená to, že po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie bude Spojené kráľovstvo môcť presunúť páchateľov pochádzajúcich z krajín EÚ, ktorí spáchali trestné činy pred vystúpením z Únie, len v tých prípadoch, ak by to bolo možné aj za súčasného stavu.

Administratívne postupy

Veľa sa hovorí o tzv. osobitnom štatúte v Spojenom kráľovstve. Bude sa vzťahovať na občanov EÚ po brexite? Čo bude znamenať?

Všetci občania EÚ a ich rodinní príslušníci s pobytom v Spojenom kráľovstve budú po jeho vystúpení musieť požiadať o osobitný štatút v Spojenom kráľovstve. Hoci osobitný štatút bude podliehať právnym predpisom Spojeného kráľovstva, podmienky, za ktorých ho občania budú získavať alebo oň prichádzať, nebudú prísnejšie ako podmienky súčasných právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, ktoré sa vzťahujú na získanie práva na trvalý pobyt alebo na jeho odňatie. Znamená to, že:

- a) všetky osoby, ktoré by mali nárok na trvalý pobyt podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, budú mať nárok na osobitný štatút v Spojenom kráľovstve;
- b) orgány Spojeného kráľovstva majú možnosť udeliť osobitný štatút aj osobám, ktoré by podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe na osobitný štatút nárok nemali;
- c) žiadna osoba, ktorej by nemohol byť odňatý trvalý pobyt podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, nebude môcť prísť o osobitný štatút v Spojenom kráľovstve;
- d) občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom bude udelené právo nezdržiavať sa v Spojenom kráľovstve počas piatich rokov bez toho, aby im bol odňatý osobitný štatút v Spojenom kráľovstve; a
- e) orgány Spojeného kráľovstva môžu rozhodnúť o tom, že neodoberú osobitný štatút osobám, ktoré sa zdržiavali mimo Spojeného kráľovstva dlhšie než päť rokov.

Na rozdiel od súčasných právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe všetci občania EÚ a ich rodinní príslušníci zdržiavajúci sa v Spojenom kráľovstve budú môcť získať právny základ na svoj ďalší pobyt v Spojenom kráľovstve a dočasne odísť, kým nenadobudnú päťročný pobyt potrebný na jeho získanie, len ak požiadajú o osobitný štatút. Tento štatút **a doklady o pobyte v Spojenom kráľovstve vydané na jeho potvrdenie** budú zakladať ich právo na pobyt.

Znamená nadobudnutie osobitného štatútu v Spojenom kráľovstve, že občania EÚ stratia terajšie práva?

Všetky podmienky na získanie osobitného štatútu v Spojenom kráľovstve budú minimálne rovnako veľkorysé ako podmienky získania práva na trvalý pobyt stanovené v dnešných právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe. Orgány Spojeného kráľovstva nebudú mať právomoc odmietnuť žiadosť z dôvodov, ktoré podľa súčasných predpisov EÚ nie sú povolené. Ochrana bude poskytnutá všetkým osobám, ktoré na ňu majú nárok.

Podmienky straty osobitného štatútu v Spojenom kráľovstve budú na jednej strane výhodnejšie ako súčasné podmienky podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, keďže občania EÚ a ich rodinní príslušníci budú mať možnosť opustiť Spojené kráľovstvo na päť rokov bez straty osobitného štatútu (**podľa súčasných pravidiel sú to len dva roky**). Na druhej strane však tak ako teraz môžu občania EÚ prísť o svoj osobitný štatút, ak v Spojenom kráľovstve spáchajú trestný čin. V prípade, že trestný čin bude spáchaný po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, rozhodnutie o odňatí štatútu bude prijaté podľa vnútroštátnych právnych predpisov Spojeného kráľovstva a všetkých obmedzení vyplývajúcich z medzinárodných právnych nástrojov platných v Spojenom kráľovstve.

Čo zabráni orgánom Spojeného kráľovstva v tom, aby v budúcnosti upravili svoje právne predpisy o osobitnom štatúte?

V dohode o vystúpení sa jednoznačne stanoví, že po udelení osobitného štatútu v Spojenom kráľovstve ho nebude možné jednotlivým občanom EÚ odňať z iných dôvodov než tých, ktoré sú výslovne povolené v dohode o vystúpení. Práva vyplývajúce z dohody o vystúpení budú záväzné podľa medzinárodného práva a občania EÚ sa budú môcť v Spojenom kráľovstve o tieto práva priamo opierať. Spojené kráľovstvo prijme právne predpisy, ktorými zahrnie práva občanov vyplývajúce z dohody o vystúpení do vnútroštátneho práva Spojeného kráľovstva.

Právne predpisy Spojeného kráľovstva, ktorými sa vykonávajú práva občanov EÚ vyplývajúce z dohody o vystúpení, budú mať prednosť pred inými právnymi predpismi Spojeného kráľovstva. Znamená to, že práva chránené dohodou o vystúpení nemožno „neúmyselne“ odňať právnymi predpismi Spojeného kráľovstva. Ak sa parlament Spojeného kráľovstva v budúcnosti rozhodne zrušiť právne predpisy, na základe ktorých sú práva občanov EÚ platné podľa práva Spojeného kráľovstva, toto zrušenie by porušovalo dohodu o vystúpení a viedlo by k následkom v súlade s pravidlami dohody o vystúpení a medzinárodného práva.

Aké činnosti bude v Spojenom kráľovstve vykonávať nezávislý vnútroštátny orgán?

V Spojenom kráľovstve bude na vykonávanie a uplatňovanie časti dohody o vystúpení týkajúcej sa práv občanov dohliadať nezávislý vnútroštátny orgán. Rozsah jeho pôsobnosti a funkcie vrátane úlohy, ktorú bude zohrávať pri sťažnostiach občanov, strany prerokujú v ďalšej fáze rokovaní a zohľadnia v dohode o vystúpení. Medzi vládou Spojeného kráľovstva a Komisiou by mala existovať pravidelná výmena informácií. Aby mal tento nezávislý orgán pre občanov skutočný prínos, Komisia domnieva, že by mal predovšetkým mať právomoc prijímať sťažnosti od občanov, ktorí sa domnievajú, že ich práva vyplývajúce z dohody o vystúpení boli porušené, a mal by vykonávať kontroly orgánov verejnej moci.

Pri pohľade na súčasné uplatňovanie právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe v Spojenom kráľovstve sa obávam, že nový systém v praxi nebude fungovať.

Spojené kráľovstvo poskytlo podrobné informácie o krokoch, ktoré prijme na to, aby zabezpečilo plnenie dohody. Všetko bude podrobne stanovené v dohode o vystúpení.

Chceme občanom ponúknuť konkrétne záruky, a preto sme zabezpečili, aby sa uplatňoval celý rozsah procesných záruk podľa smernice o voľnom pohybe. Znamená to, že majú právo na odvolanie proti akémukoľvek rozhodnutiu obmedzujúcemu práva na pobyt. Ďalej to znamená, že všetky práva každého občana vyplývajúce z dohody o vystúpení zostanú zachované až do prijatia konečného rozhodnutia, čiže v niektorých prípadoch až do konečného súdneho rozhodnutia po odvolacom konaní.

Som oprávnený na získanie trvalého pobytu v Spojenom kráľovstve, ale nikdy som si nedal tú námahu požiadať o doklad, ktorý by potvrdzoval môj trvalý pobyt. Mal by som tak spraviť pred brexitom?

Na to, aby ste mali právo na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve, takýto doklad pred jeho vystúpením z Únie nepotrebuje. Môže však byť užitočné požiadať oň aj teraz, ak chcete požiadať o britské občianstvo skôr, než sa zavedie nový systém osobitného štatútu, alebo ak chcete byť garantom žiadosti o udelenie víza pre vášho partnera z tretej krajiny v súlade s vnútroštátnymi predpismi cudzineckého práva Spojeného kráľovstva. Ak iba chcete potvrdiť svoje právo na pobyt v Spojenom kráľovstve po jeho vystúpení z Únie, orgány Spojeného kráľovstva vám odporúčajú počkať na nový systém osobitného štatútu, o ktorom sa predpokladá, že by sa mal zaviesť do konca roku 2018.

Ako občan EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve teraz nemusím žiadať o doklad o pobyte. Budem tak musieť urobiť po brexite? A prečo?

Na rozdiel od súčasného stavu občania EÚ a ich rodinní príslušníci zdržiavajúci sa v Spojenom kráľovstve budú musieť požiadať o osobitný štatút podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva, ktorý bude tvoriť právny základ pre ich ďalší pobyt v Spojenom kráľovstve. Tento status **a doklady o pobyte v Spojenom kráľovstve vydané na jeho potvrdenie** budú zakladať ich právo na pobyt. S novým dokladom budete môcť preukázať svoj prisťahovalecký status nielen orgánom Spojeného kráľovstva alebo polícii, ale aj zamestnávateľom, bankám, prenajímateľom alebo komukoľvek ďalšiemu.

Mám vážne obavy, že nové administratívne postupy, ktoré orgány Spojeného kráľovstva pripravujú pre občanov EÚ, budú nočnou morou. Ako EÚ ochránila moje práva počas rokovaní?

V Spojenom kráľovstve sa pripravuje nový režim, podľa ktorého budú administratívne postupy spojené so žiadosťami o osobitný štatút transparentné, bezproblémové a zjednodušené, aby sa zabránilo zbytočnej administratívnej záťaži. Súčasný postup týkajúci sa trvalého pobytu sa v ňom nebudú uplatňovať.

Formuláre žiadostí budú krátke, jednoduché, používateľsky prístupné a prispôbené kontextu dohody o vystúpení.

V dohode o vystúpení sa stanoví, že Spojené kráľovstvo nemôže vyžadovať viac, než je nevyhnutne potrebné a primerané na určenie toho, či boli splnené kritériá pobytu. Dohoda o vystúpení bude obsahovať ustanovenia, ktoré budú sledovať podobný prístup ako ustanovenia o dôkazných požiadavkách zakotvené v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe.

Som toho názoru, že administratívne imigračné konania v Spojenom kráľovstve sú príliš ťažkopádne. Budú k dispozícii pravidlá alebo záruky, ktoré zjednodušia podávanie žiadostí?

Orgány Spojeného kráľovstva budú spolupracovať so žiadateľmi o nový osobitný štatút v Spojenom kráľovstve, aby im pomohli pri dokazovaní oprávnenosti a zabránili chybám alebo opomenutiam, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o žiadosti. Orgány Spojeného kráľovstva poskytnú žiadateľom príležitosť predložiť dodatočné dôkazy alebo opraviť akékoľvek nedostatky, ak bude zjavné, že ide o jednoduché opomenutie. Bude sa uplatňovať zásada flexibility dokazovania, čo orgánom Spojeného kráľovstva v prípade potreby poskytne priestor na voľné uváženie v prospech žiadateľa. Orgány Spojeného kráľovstva budú spolupracovať so žiadateľmi, aby im pomohli dokázať, že sú oprávnení získať nový osobitný štatút v Spojenom kráľovstve. Znevýhodnení žiadatelia sa budú môcť obrátiť na podobné asistenčné služby, aké v súčasnosti fungujú v Spojenom kráľovstve napríklad v miestnych knižniciach.

Pred dvoma rokmi som požiadal o registračné osvedčenie v Spojenom kráľovstve. Predložil som takmer sto strán dokumentov, aby som sa uistil, že orgány Spojeného kráľovstva pochopia, že spĺňam podmienky. Nechcem to isté absolvovať ešte raz. Bude to tentokrát inak?

Áno. V novom systéme Spojeného kráľovstva s osobitným štatútom sa nebude vyžadovať viac, než je nevyhnutne potrebné a primerané na určenie toho, či boli splnené kritériá na pobyt. Dohoda o vystúpení bude obsahovať ustanovenia, ktoré budú sledovať podobný prístup ako

ustanovenia o dôkazných požiadavkách zakotvené v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe. Orgány Spojeného kráľovstva sa zároveň budú usilovať využívať dôkazy, ktoré už majú k dispozícii (**napríklad záznamy o platení daní z príjmu**) aby znížili množstvo dôkazov, ktoré budú žiadatelia musieť predložiť.

Inými slovami, žiadatelia budú musieť predložiť len minimálne nevyhnutné dôkazy na preukázanie skutočnosti, že sú oprávnení na získanie nového osobitného štatútu v Spojenom kráľovstve (**pre pracovníka to znamená preukaz totožnosti, doklad o tom, že pracoval v Spojenom kráľovstve v minulosti počas piatich rokov, a doklad o tom, že sa naďalej zdržiava v Spojenom kráľovstve**) – to je všetko.

Nie je mi jasné, aké kritériá budú orgány Spojeného kráľovstva uplatňovať pri rozhodovaní o novom štatúte pre občanov EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve. Mohli by ste to vysvetliť?

Kritériá pre občanov EÚ na získanie nového štatútu v Spojenom kráľovstve nebudú o nič prísnejšie než tie, ktoré sa v súčasnosti stanovujú v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe. Tým sa zabezpečí, že všetci občania EÚ, ktorí by boli oprávnení získať právo na pobyt podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, budú oprávnení získať status v Spojenom kráľovstve, a že občania EÚ, ktorí by boli oprávnení získať právo na trvalý pobyt podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, budú oprávnení získať trvalý status v Spojenom kráľovstve.

Dokedy budú môcť občania EÚ podať žiadosť o nový status v Spojenom kráľovstve?

Občania EÚ a ich rodinní príslušníci budú mať minimálne dva roky na to, aby požiadali o nový status v Spojenom kráľovstve. Počas tohto obdobia a dotedy, kým sa nerozhodne o ich žiadostiach, budú platiť ich súčasné práva na pobyt.

Budú existovať záruky pre osoby, ktoré zmeškajú termín?

Orgány Spojeného kráľovstva uplatnia primeraný postup voči občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom, ktorí zmeškajú termín na podanie žiadosti z dobrého dôvodu. Osoby, ktorých oneskorené žiadosti orgány Spojeného kráľovstva neprijmú, budú stále môcť požiadať nezávislý súd Spojeného kráľovstva, aby sa odmietnutím zaoberal.

Niektoré prisťahovalecké žiadosti sú v Spojenom kráľovstve veľmi nákladné. Aké vysoké poplatky budú orgány Spojeného kráľovstva účtovať občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom, ktorí požiadajú o nový status po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie?

Nové doklady o pobyte v Spojenom kráľovstve budú vystavené bezplatne (**pre osoby s platným dokladom o trvalom pobyte vydanom na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe pred vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ**) alebo maximálne za poplatok účtovaný občanom pri vydaní podobného dokumentu (**pravdepodobne to nebude viac ako suma, ktorú britskí občania platia za cestovné pasy: v súčasnosti je to približne 70 £**).

V súčasnosti sa občania EÚ môžu odvolať proti rozhodnutiam orgánov Spojeného kráľovstva. Bude toto právo chránené aj po brexite?

Áno, toto právo sa v rovnakej miere uplatňuje v spoločnej správe.

Čo sa stane s občanmi EÚ, ktorých žiadosti o nový status orgány Spojeného kráľovstva zamietnu? Budú môcť zostať, kým sa bude rozhodovať o ich odvolaní?

Občania EÚ, ktorých žiadosti o nový status v Spojenom kráľovstve po jeho vystúpení z Únie budú odmietnuté, môžu proti tomuto rozhodnutiu využiť prostriedky súdnej nápravy. Ich právo na pobyt bude zachované, až kým rozhodnutie **alebo odvolanie** nenadobudne právoplatnosť. Tak ako je to v súčasnosti podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe, orgány Spojeného kráľovstva môžu v mimoriadnych prípadoch presunúť odmietnutých žiadateľov ešte pred vydaním konečného rozsudku, s výnimkou mimoriadnych okolností však nesmú brániť jednotlivcovi, aby svoju obhajobu predložil osobne.

Už mám dokument osvedčujúci trvalý pobyt, ktorý mi minulého roku vydali orgány Spojeného kráľovstva. Pevne verím, že osoby ako ja budú môcť zostať bez akýchkoľvek ťažkostí.

Áno. Budete musieť požiadať o nový trvalý status v Spojenom kráľovstve (**osobitný štatút**), ale keďže ste už získali trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve v súlade s existujúcimi právnymi predpismi EÚ o voľnom pohybe, administratívny postup by mal byť veľmi jednoduchý a budete musieť predložiť len preukaz totožnosti, výpis z registra trestov a doklad, že naďalej bývate v Spojenom kráľovstve. Váš nový doklad o pobyte v Spojenom kráľovstve bude vystavený bezplatne.

Sociálne zabezpečenie

Som Brit a pracujem v Španielsku. Čoskoro dovŕším dôchodkový vek. Čo sa stane s mojimi právami na štátom poskytovaný dôchodok po brexite?

S vaším štátom poskytovaným dôchodkom sa nič nestane, všetko zostane ako doteraz. Budete mať nárok na dôchodok za tých istých podmienok ako dnes, výška sa vypočíta podľa tých istých pravidiel a môžete si ho aj preniesť do iného štátu EÚ a nechať valorizovať, ak sa rozhodnete usadiť sa niekde inde.

Som na dôchodku a dostávam dôchodok od štátu zo Spojeného kráľovstva, ako aj zo Slovinska, kde som pracoval predtým. Stane sa niečo s mojím dôchodkom po brexite?

S vaším dôchodkom sa nič nestane. Naďalej budete dostávať štátom poskytovaný dôchodok zo Spojeného kráľovstva aj zo Slovinska tak, ako ste ho dostávali predtým.

V minulosti som 12 rokov pracoval v Spojenom kráľovstve. Presťahoval som sa a teraz pracujem v Rakúsku. Keď odídem do dôchodku (okolo roku 2035), čo sa stane s obdobiami zamestnanosti a poistenia v Spojenom kráľovstve a v Rakúsku?

Vaše obdobia zamestnanosti sa započítajú a po odchode do dôchodku dostanete dôchodok zo Spojeného kráľovstva (**resp. jeho časť zodpovedajúcu 12 rokom zamestnania**) a **dôchodok z Rakúska (časť zodpovedajúcu počtu rokov zamestnania v Rakúsku)** za tých istých podmienok, aké momentálne platia v EÚ.

Pracoval som celý život v Spojenom kráľovstve a teraz som odišiel do dôchodku vo Francúzsku. Mám obavy, že môj štátom poskytovaný dôchodok zo Spojeného kráľovstva už po brexite nebude valorizovaný.

V spoločnej správe je jasne uvedené, že všetky dávky sociálneho zabezpečenia, napríklad starobný dôchodok, budú aj naďalej valorizované v súlade s vnútroštátnymi predpismi.

Ak by som sa v budúcnosti rozhodol odísť zo Spojeného kráľovstva, budem si môcť vziať svoje dávky sociálneho zabezpečenia so sebou?

Ak ste chránený dohodou o vystúpení, všetky relevantné dávky sociálneho zabezpečenia budú prenosné do krajín EÚ, ako aj do Spojeného kráľovstva rovnako, ako sú prenosné podľa súčasných predpisov EÚ.

Žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve. V súčasnosti mám nárok na zdravotnú starostlivosť v miestnej nemocnici bez akýchkoľvek ťažkostí. Zmení sa to?

Po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie tu nedôjde k žiadnej zmene.

Celý život som pracoval v Belgicku a na dôchodok som odišiel žiť do Spojeného kráľovstva. V súčasnosti mám nárok na zdravotnú starostlivosť v miestnej nemocnici bez akýchkoľvek ťažkostí. Zmení sa to?

Po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie tu nedôjde k žiadnej zmene. Belgicko bude aj naďalej uhrádzať náklady na vašu budúcu zdravotnú starostlivosť tak, ako to robí v súčasnosti.

Ak potrebujem prístup k zdravotnej starostlivosti v zahraničí, spolieham na svoj EPZP. Bude to možné aj naďalej?

Ak budete v zahraničí v deň, keď Spojené kráľovstvo vystúpi z Únie, či už vo forme prechodného pobytu alebo pobytu, bude vám systém EPZP poskytovať krytie dovtedy, kým sa budete nachádzať v cezhraničnej situácii.

Odborné kvalifikácie

Čo sú to odborné kvalifikácie?

Ak chcete získať prístup k profesijnej činnosti alebo skupine profesijných činností alebo takéto činnosti vykonávať, potrebujete v zmysle legislatívnych, regulačných alebo správnych opatrení odbornú kvalifikáciu. Napríklad používanie akademického titulu (**lekár, architekt, právnik**) je obmedzené na držiteľov príslušnej odbornej kvalifikácie legislatívnymi, regulačnými alebo správными opatreniami, ktoré stanovujú spôsob výkonu. Medzi odborné kvalifikácie môžu patriť diplomy, vysvedčenia a iné doklady o formálnej kvalifikácii, ako aj potvrdenia o spôsobilostiach a/alebo odborných skúsenostiach.

Čo sa stane s odbornými kvalifikáciami osoby, ktorá sa dnes presťahuje z jedného členského štátu do druhého?

Občania EÚ majú právo na výkon povolania, či už ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom získali kvalifikáciu. Členské štáty sú povinné zohľadniť kvalifikácie získané v iných členských štátoch; pri niektorých povolaniach (**lekári, zdravotné sestry, zubní lekári, veterinárni lekári, pôrodné sestry, lekárnici a architekti**) existuje automatický systém uznávania na základe spoločných minimálnych požiadaviek na odbornú prípravu. Členský štát, v ktorom sa žiada o uznanie, musí vydať rozhodnutie o uznaní predmetných kvalifikácií alebo žiadosť zamietnuť. Proti takémuto rozhodnutiu sa možno odvolať podľa vnútroštátneho práva.

Tento systém Únie sa nevzťahuje na žiadosti, ktoré podávajú štátni príslušníci tretej krajiny. Na kvalifikácie získané v tretích krajinách sa systém Únie vzťahuje len v prípade, že boli po troch rokoch výkonu činnosti v členskom štáte, ktorý ich ako prvý uznal, asimilované ako kvalifikácie Únie.

Som britský architekt a žijem a pracujem v Estónsku. Budem môcť pokračovať vo výkone svojho povolania?

Áno. Ak vašu odbornú kvalifikáciu uznali v krajine, v ktorej v súčasnosti bývate, alebo v krajine, v ktorej pracujete ako cezhraničný pracovník, budete môcť aj naďalej vychádzať z tamojšieho rozhodnutia o uznaní na účely výkonu profesijných činností.

Podal som si žiadosť o uznanie kvalifikácie. Čo sa stane, ak rozhodnutie nedostanem pred brexitom?

Ak ste pred stanoveným dátumom podali žiadosť o uznanie príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom v súčasnosti bývate, alebo orgánu členského štátu, v ktorom pracujete ako cezhraničný pracovník, postup uznania kvalifikácií by mal prebehnúť podľa predpisov Únie platných pred stanoveným dátumom. V prípade, že je vaša žiadosť odôvodnená, by sa tým mal zabezpečiť bezproblémový priebeh postupu a kladný výsledok.

[1] https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-report-negotiators-european-union-and-united-kingdom-government-progress-during-phase-1-negotiations-under-article-50-teu-united-kingdoms-orderly-withdrawal-european-union_en.

[2] Pozri bod 11 technickej poznámky Spojeného kráľovstva z 8. novembra o administratívnych postupoch na adrese <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.

[3] Táto dôležitá otázka by sa mala riešiť v druhej fáze rokovaní. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/publications/communication-commission-european-council-article-50-state-progress-negotiations-united-kingdom-under-article-50-treaty-european-union_en